

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.
Egy évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Havára 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9. POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP. Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:
Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereske-
dők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sor-
1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.
Nyitléri cikkek:
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

„Véglegesítettik.”

Szokásos dolog, hogy bizonyos ál-
ami kinevezéstől függő állásra olyké-
p szóták az illetőket kinevezni, hogy a
mennyiben bizonyos próbaidő alatt
megfelelőnek bizonyul — állomásán
— véglegesítik.

Ilyenszerű módon készül az orsz.
szabadelvű párt és a Bánffy-kormány-
nyal szemben eljárni.

Ugyanis egyik jól értesült bécsi
sághban (a fontos dolgokat mindig
tudják előbb) ugyanis azt olvas-
ták, hogy az a nagy tetszés (?), mely-
vel a szabadelvű párt báró Bánffy
Dezsőnek legutóbb a pártkörben tar-
tott beszédjét fogadta, nem volt egy-
szerű formalitás, hanem azt jelenti, hogy
az egész párt csatlakozott a
kormányhoz. Ebből a tényből az
illető bécsi újság azt a következtetést
vonja le, hogy a Bánffy-kabinet többé
nem ideiglenes jellegű, hanem amolyan
teljesen véglegesített (?) ka-
binet, a melylyel nagyon meg van
elégedve mindenki.

Ebből a beavatott közlésből há-
rom dolog világos.

Egyik az, hogy a szabadelvű párt
— mindaddig, míg Bánffy Dezső báró
legutóbbi beszédét a pártklubban el-
mondotta — a Bánffy-kabinetet ideig-
lenesnek tekintette. Az eddig lejárt
idő tehát amolyan próbaidő volt, mely
arra volt szánva, hogy a szabadelvű
párt a Bánffy-kabinet arravalóságát és
életképességét megfelelően kipróbálja.

És mi volt a kipróbálás módja?

Hát egyszerűen az, hogy Bánffy
Dezső báró nyilatkozzék meg a —
klubban, s ha tetszetős dolgot mond,
akkor a párt meg lesz vele elégedve
és annak rendje és módja szerint ki-
szolgáltatja részére az állomásán való
végleges megerősítésről szóló oklevelet.

A második dolog a mi bizonyos-
sá volt az, hogy a kormánypárt ed-
dig nem a maga egészében tartott
össze a kabinet támogatásában, hanem
csak egy részenként és a mint a
hangulat magával hozta. Amde most
már a Bánffy-kabinet kiállotta a tűz-
próbát s a párt azzal demonstrálja
egyetemes megelégedését, hogy most
már a maga egészében csatlakozik a
kormányhoz.

A harmadik dolog, a mi világos
ténnyé vált az, hogy a Bánffy kabi-
nettel, — mely most már véglegesítve

van az állomásán — mindenki meg
van elégedve?

Mindezekből pedig szerintünk a
következő világos konzekvenciák von-
hatók le.

Először az, hogy a szabadelvű párt
mindaddig csak ideiglenesnek tekin-
tette a Bánffy-kabinetet, a míg ez le
nem tette az — érettségi vizs-
gálatot.

És miből áll ez?

Egyszerűen abból, hogy Bánffy
Dezső czimenként elrecczítáta a klub-
ban a jövőben beterjesztendő törvény-
javaslatokat.

Ahhoz tehát, hogy egy kormány
életrevalósága és életképességéről tel-
jes hittel bizonyítékot nyujtsen telje-
sen elég, ha összeállít egy listát ar-
ról, hogy mit szándékozik a közel jö-
vőben megvalósítani. És mennél töb-
böt ígér, annál inkább elhiszik neki,
hogy sokra is képes, ergo teljesen
érett ama nagy feladatokra, melyek
egy kormányra várnak.

És mit ígér a Bánffy-kormány?

Igéri a közigazgatás reformját, a
kuriai és közigazgatási biráskodást meg
a büntető perrendtartást.

És hát új dolgok-e ezek?

Épenséggel nem; mert, hát ugyan-
ezt a Bánffy elődjei Wekerle, Sza-
páry Gyula sőt még Tisza Kálmán
is megígérték.

Már most, ha ezek mind eme nagy
ígéretnek daczára is éppen a szabadelvű
párt kegyelméből megbuktak, ugyan-
minő logikával szolgáltatja ki most a
szabadelvű párt az életképesség és az
érettségi bizonyítványát a Bánffy-ka-
binetnek, a mely pedig még csak meg
sem ígéri mindazon dolgokat, melyeket
az elődök kilátásba helyeztek.

— No, de hát a kormánypártnak
ugy látszik nem kell egyéb, csak, hogy
valaki az ígértetelben tulliczítálja az
elődöket és jobban fogadkozzék a nagy
dolgok végrehajtására, mint akik ilye-
neket előtte megcselekedtek.

És mert Bánffy Dezső alaposan
ért a nagy dolgok megígéréséhez, hát
a párt nyugodtan megadja neki a —
salvus conductust.

A harmadik dolog, a mi világos,
hogy a Bánffy kormánnyal: nagyon
meg van elégedve mindenki.

Hát szerintünk csak éppen egy
szócseka hiányzik e mondatból, s akkor
mi is aláírjuk. Szerintünk e mondat
igy hangzik valójában:

„Nagyon meg van elégedve min-
denki — Bécsben.”

Igy értjük a dolgot és logikus-
nak is tartjuk a determinációt.

Bánffy Dezső és kormányánál
1867 óta hálásabb médium nem volt
még, a mely az osztrák spiritisták ke-
zében engedelmesebb anyag lett volna
az összes előző kormányoknál.

Bánffy Dezső kabinetje az első, a
melyet az osztrákok kényők kedvük
szerint használhatnak ki a saját czél-
jaikra.

Igen természetes tehát ha vele
mindenki nagyon meg van elégedve —
Bécsben.

A mi logikánk szerint Bánffynak
első kötelessége volna e szerint miha-
marább átköltözni Bécsbe, a hol
vele olyan nagyon meg vannak elé-
gedve és itt hagyni végleg Magyar-
országot, a hol vele és kormányával
épenséggel senki sem lehet megelé-
gedve.

Ehhez a vállalkozásához aztán meg
mi is szívesen kívánunk szerencsét.

Politikai hírek.

A függetlenségi párt Maros-Torda vár-
megyéében. Marosvásárhelyről értesítenek, hogy
a maros-tordamegyei független párt csütör-
tökön délelőtt tartotta alakuló gyűlését. El-
nök lett gróf Teleky Samu, alelnökök Szabó
János, Ilyés Lajos, Décsy Zoltán. Jegyzők
Csekő Ferenc, Tolvaly Benedek és Sántha
Albert. Jogtanácsosok Csongvay Lajos, Bo-
dola Ferenc; 18 tagu tanács választása
után az alakuló gyűlés az elnök elttetésével
véget ért.

Uj osztrák miniszter. Beavatott bécsi
politikai körökben azt hiszik, hogy a király
Galicia számára ismét külön minisztert fog
kinevezni s hogy már ki is van szemelve erre
a méltóságra dr. Ritterer esztályfőnök.

A közigazgatási bíróságokról szóló tör-
vényjavaslatot a kormány — mint tudva van
— közvetlenül a költségvetési törvény meg-
alkotása után tárgyalás alá vétetni óhajtja a
képviselőházban. Az új intézményt, a köz-
igazgatási biráskodást jövő évi október hó
elsőjén szándékozik a kormány életbelep-
tetni a felső közigazgatási bíróság személyzetének
akként leendő szervezésével, hogy az elnökön
és másodelnökön kívül három tanácselnökből,
huszonnégy bíróból, két elnöki titkárból,
nyolcz tanácsjegyzőből tisztelet teljesítő segéd-
titkárból és megfelelő kezelőszemélyzetből
fog állani. A felső közigazgatási bíróság sze-

mélyezete a kir. Curia alkalmazottaitval egyenlő
rangot, jelleget és javadalmazást fognak
nyerni.

Az országházból.

Budapest, nov. 29.

Az országházban ma érdekes és zajos
ülés volt. De az érdekességet a világért sem
a br. Jósika Samu ő Felsége személyekör-
miniszter szűkbeszéde képezte, hanem egyéb,
a mire mindjárt rátérünk. Most azonban kons-
tatáljuk, hogy a nagy hallgató is végre meg-
szólt.

Az ellenzék — ugymond — a kabinet-
irodát minden felelősség nélküli intézmény-
nek mondta, ez indítja őt arra, hogy felvi-
lágosításait megtegye. A kabinet-iroda nem
felelősség nélküli intézmény, hanem a felség
uralkodói tevékenységének közvetítője.

Határozottan állítja, hogy mindazon fel-
terjesztések, a melyekre névbe ő felségének
szüksége van felvilágosításokra, a miniszte-
rek kezén mennek keresztül s a felvilágosi-
tásokat a miniszterek adják. A kabinet-iroda
a kormány utasítására és revíziója mellett
jár el, annyiaval is inkább, mivel tudvalevő
dolog, hogy ő felsége alkotmányunknak leg-
főbb őre.

A miniszteren meglátstott, hogy ször-
nyen küzd a stílussal meg a lámpalázzal. Alig
várta, hogy rövid mondkáján tul essék s
mikor vége volt, a mameluk had megadta
neki az obligát éljont is.

Pihenhet hát Jósika babérain.

Igaz, hogy Pázmándy Dénes nyomban
megtépte a miniszter ur dícsőségét, de azért
Jósikán látszott, hogy ő boldog, mivel be-
szélt.

Az országgyűlés tételénél Bartók La-
jos szólt föl. Határozati javaslatot nyujtott
be, hogy az országgyűlésen elmondott be-
szédek szövszerinti szövegükben a hivatalos
lapban közöltesse.

Polónyi Géza főleg a választási vissza-
élésekkel foglalkozott s azon hallatlan bot-
rányokkal, melyek a választási lajstromok
összeállításánál előfordultak.

Nagy hatással leplezi le azt a korrum-
pált politikát, melyet Tisza Kálmán hono-
sított meg. Tisza Kálmán Rómához fordult
s akkor a püspökök pénzével akarták meg-
semmisíteni a függetlenségi pártot; de most
a koczka fordult s most a függetlenségi párt
segítségével akarják megsemmisíteni a püs-
pököket, a papkat. Ez az ugynevezett kor-
mányzati hitbizomány, melyet megteremtett
és fentart az önsz párturalom.

Ismételi, hogy a néppárttal nem rokon-
szenvet, de az a jogfosztás, a mint a kormány
közgei felsőbb utasításra a néppárttal s az

ellenzékkel szemben elkövetnek, az a képzelet-
tet is feltulmulja.

Határozati javaslatot nyujt be, mely-
ben utasítani kéri a kormányt, hogy az ál-
talanos választói jog, a titkos szavazás és a
közsegenként való választás behozatala tár-
gyában terjesszen be törvényjavaslatot még
ez országgyűlés tartama alatt s intézkedjék
a választási visszaélések szigorú megtorlá-
sáról.

Tetszéssel fogadott beszéde után Holló
Lajos szólott a tételhez. A parlamenti viszo-
nyok módfelett való elfajulását festette ta-
lálón, élénk színekkel s a baloldal többször
ismétlődő éjlenzése és helyeslése között ha-
tározati javaslatot nyujtott be, melynek pont-
jai a következők:

Utasítja a ház a kormányt, hogy az
összeférhetlenségről nyujtsa be még ez or-
szággyűlés folyamán törvényjavaslatot, mely
kimondja, hogy:

1. képviselő nem lehet oly részvénytár-
sosság igazgatója vagy felügyelői tagja, mely
a kormánnyal szerződéses viszonyban áll,
vagy a kormánytól anyagi előnyöket élvez.
2. képviselő nem lehet vicinális vasut
engedményese s végre
3. a képviselő nem nevezhető ki sem-
miféle állami hivatalra, akkor sem, ha man-
dátumát leteszi csakis mandátumának lete-
vése után három évre.

Az ellenzék minden egyes pontot zajos
helyesléssel fogadott, a kormánypárt egészen
néma maradt.

Hermann Ottó és Beöthy Ákos szölli-
tak még, mire megkezdődött a Bánffy Dezső
szánalmas és nevetséges felszólalása.

Bánffy egyszerűen nem járul semmiféle
indítványhoz. Hogy miért nem járul? arról
soha sem beszél, mivel semmit sem bir indo-
kolni. A nagy szenvedő alaki miniszter egy-
szerint kijelenti, hogy nem járulhat Bartók
Lajos indítványához, mert ha hivatalos lap
szövszerint is közölne az országgyűlési be-
szédeket, — a kívánt cöl még sem volna
elérve.

— Miért? Miért nem? kérdezte a bal-
oldal.

Bánffy Dezső báró azonban elfeledte a
felvilágosítást megadni, hanem tovább foly-
tatta beszédét: Nem fogadhatom el Polónyi
Géza hat. javaslatát sem... s a következő
sikerült point-nál fejezte be valamint nem
fogadhatom el Holló Lajos képviselő ur ha-
tározati javaslatát sem! A jobboldal tombolt,
éljenzt s a miniszterelnök eléggűten eresz-
kedett vissza zsölyéjére. A harcz meg volt
nyerve...

Ilyen argumentumokkal szokot a kor-
mánypárt harcolni és győzni.

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAJA.

1895. November 30.

Nemzeti állam és népoktatás.

— Szathmári György könyve. — Második ki-
adás Bpest 1896. Nagy nyolczadrét 238 lap.

Nagy nyolczadrét velin papírra nyo-
matva, egy szép könyv került ma a szer-
kesztőségben a kezünkbe.

Második kiadást ért a könyv, a mi azt
bizonyítja, hogy a mű nagyobb reklam nél-
kül is terjed.

Tartalma különben, mit alább ismer-
tetni is fogunk, olyan, hogy minden magyar
család asztalán helyet kellene, hogy fog-
laljon.

Jönnek más idők, nevel a kor más em-
berket, a kik haszonnal fogjákforgatni ezt
a művet, mely nem e kor intézőihez szól,
melyet ezek meg nem értenek.

A könyv tartalma ez: A népoktatás
jelentősége Magyarországon.

Az 1848 egyetemes tanító gyűlés álla-
mi szempontjai.

Népoktatásunk 1886—87-ben. A határ-
vidékek társadalmi viszonyairól. Helynyek
és népfajok. Az erdélyi szászok és a magyar
nyelv. Az írők és művészek Erdélyben. Ma-
gyar szempontok. Faji megismosodás telepí-
tés által. Faji érdek és közoktatás Hunyad-
megyéében. Szerző. Képviseletéről beszédéből.
Történeti emlékek és benyomások egy dunai
utazás alatt.

Szerző a „Nemzeti Állam”-ot bizonyára
a nemzet és annak kormánya részére írta.

Az előbbi megvan, de hogy az utóbbi
is megvan-e, azt szeretnők hinni, hogy hi-
tünk boldogtson.

Fájdalom, annyi a nemzet fenmaradása
erősödése, tekintélye és méltósága ellen irá-
nyuló akció merül fel nap nap után minden
ellensúlyozás nélkül, hogy hitünk megfog,
lelkeseidestünk kétkedessé lohad le, bizalmunk
pedig semmivé lesz.

Ha nekünk volna hazájáért nem csak
melegen érző, de annak sorsa érdekében cse-
lekedni is tudó és kizárólag nemzetünk sorsát
szívtükön viselő férfiakból álló kormányunk,
nem állanánk utolsó helyen a magyar nép-
oktatás tekintetében.

Egy ilyen könyv felébresztené legmé-
lyebb almból is a kormány intéző férfait,
ezek talpukra állanának és kevesebbet juttat-
nának Ausztriának és többet a magyar nem-
zet népnevelésének, a mely alapja hazánk
boldogulásának.

Az ám, csak hogy az állapott szerint
nekünk nincsen kormányunk, nincsen minisz-
teriumunk.

A mi kormányunkat Ausztria fegyel-
mezi. Minisztereiink Bécsbe mennek esküti
tenni, Bécsből kapják a teendőkre névbe az
utasítást, ha rosszul viselkednek, azaz, ha a
magyar érdekekben tesznek az intést és dor-
gatoriumot; Bécsből bocsátják őket el; szó-
val Bécsnek vannak alárendelve, Magyaror-
szágba csak szolgálati tételle vanuak ideigle-
nesen be osztva.

Ez a velünk egyet nem érző és tölönk

sok tekintetben idegen kormány a mi népis-
kolákra fordítható volna, azt engedi Bécsbe
vándorolni.

Vám, ipar és kereskedelem révén mil-
lióink Ausztriába ömlenek, azok a milliók, a
melyek a magyar nép és ipari szakiskolák
ezreit tudnak fentartani.

És sem parlamentünkben, sem kor-
mányunkban nem akad férfiú, a kiből erő és
bátorság lenne arra, hogy „Megáljt” kiáltson
a ki képes lenne megfordítani a csatornák
kiömlő végét, a ki képes volna oda hatni,
hogy kincseink ne ömöljenek Ausztriába, ha-
nem benmaradjanak, sőt annak egy része is,
a mi kívándorolt, közvetlen vagy közvetett
uton visszatérüljön.

Magyar minisztereiink nem képesek erre,
hiszen nem lehet tudni, hogy Ausztriában
mire esketik meg őket. Csak azt lehet látni,
hogy ők Ausztria részéről átmeneti szol-
gálati tételre vannak hozzánk beosztva s a mi-
dön odajutnak, hogy talán tehetnének is va-
lamit a nemzet érdekében akkor menesz-
tetnek.

Azokból a tömérdek kincsekből, a me-
lyek Magyarországról Bécsbe és Ausztriába
vándoroltak évszázadokon át, mennyi népis-
kolát lehetne fenntartani. E kincseknek ta-
lán egy milliómód részét láthatjuk a bécsi
császári gyűjteményekben is, mégis;

„Midőn ott ragyogni látjuk,
Szánk szemünket rájuk látjuk.
S ál dícsőséggel lakunk jól,
Hogy ez innen van, honunkból.”

S nem jut eszünkbe, mennyire igazság-
talan, hogy e hazáját szeretni tudó erőteljes,

hatalmas nemzet ne ismerje saját erejét, ne
ismerje és ne fejlessze saját képességeit oda,
hogy ura legyen önmagának s nem járszala-
gon hordott hűbérese és adófizetője olyan
tartományoknak, a melyeknek jó szónál egyé-
bel nem tartozunk.

Azt írta Petőfi:

„Ezer éve, hogy e nemzet
Itt magának hazát szerzett.
És ha most jőne halála
A jövőd ki találna,
Ki néki arról beszélne,
Hogy itt hajdan magyar éle?
Élt egy nép a Tisza táján,
Szabadokig, lo m h á n, gyávan...”

Szolgálati tételre Magyarországra beos-
tott miniszterek utasítás vételre minden má-
sodnap Bécsbe zónáznak. A Burg lépcsőzeté-
nek köveit minden évben ujjakkal kell kicse-
relni, mert a magyar miniszterek sok jár-
sától elkopik.

E sok Burgba siftelés alatt egyiknek
sem jut eszébe megjegyezni azt, a mi a csá-
szári épületek egyik kapujára van hatalmas
latin betűkkel felírva:

„Justitia Regnorum Fundamentum.”

Sőt ha észre veszik is, a Burghan nyert
oktatások hatása alatt abban a szent meg-
győződésben vannak, hogy ez a felirat sem-
miesetre sem szól Magyarországnak, hanem
az ausztriai tartományoknak.

Ezek a körülmények okozzák azt, hogy
Szathmári György a könyvébe a következő-
ket kénytelen írni:

„Történik az, hogy ha néhányan,
kiknek lelkéhez forrott a népoktatás nemzeti
ügye s ez érdekében a Házbán felszólalnak,

jobbára közönyös arcokkal találkozunk; tör-
ténik az, hogy nem magyar ajku nép lakta
közsegek állami népiskolát kérnek, de csak
ritkán kapnak, mert nincs pénz s tör-
ténik az, hogy némely pontjain az országnak
magyar gyermekek, magyar iskola hiányában
oláh iskolába járnak, megóvni faji egyedisé-
güket...” (Fejétől romlik a hal.)

Magyarországot másodsor kell kultu-
railag elfoglalni. Igaz, de vajjon e második
honfoglalásnak nem leghatalmasabb eszköze
és fegyvere-e a népiskola és ovoida.”

„Ha nem tévedek épen Eötvös mondása
volt, hogy a nemzetiségi kérdést az iskolá-
ban lehet megoldani.”

Szerző a 10. és a következő lapokon
szépen fejtegeti a nemzeti államot, a mely-
nek a népoktatás az alapja.

Ennek végén a következőket mondja
Azon 1400 község körül, melyek lakos-
sága magyar kisebbségekkel vegyes népelem-
ből áll, összes lakosságuk 2—3 millió s eb-
ből magyar alig 20%, eddigéig csak 300 s
egy nehányában van állami népiskola.

Ezt az 1400 községet jól szervezett és
hazafias szellemben vezetett népiskolákkal
megszállani, elátni volna a minimum,
melyre az államnak e téren mulhatlanul tö-
rekedni kell.”

A mű nagyon szépen fejtegeti az 1848.
egyetemes tanító-gyűlés nemzeti és állami
szempontjait s azután statisztikailag kimu-
tatja, hogy a közoktatásügyre fordít évi
rendes kiadásaiából:

Olaszország	6.16 % -ot
Ausztria	2.29 „

Ezután Gulner Gyula fejtegette a választási visszaéléseket:

Beszéde alatt érdekes inazidens játszódott le, mely percekig megakasztá a tanácskozás menetét.

Gulner ugyanis azt fejtegette, hogy uemely helyütt még a választólajstromokba sem lehet betekinteni. Vajjon tud-e erről a miniszter? Amidőn Perczel miniszter tagadólag intett, Andreászy Gábor báró közbeiktált:

— Letagadják a visszaéléseket!

Perczel belügyminiszter ingerülten kiáltott át ekkor Andreászy felé:

— kikérem magamnak az ilyen szemtelen insinuációt!

Leirhatatlan az a zaj s az a felháborodás, mely a belügyminiszter e szavaira tört ki az ellenzéken. Zajosan követelték a miniszter rendreutasítását, az elnök azonban vonakodott a házszabályok értelmében eljárni, mert az inkriminált kifejezést nem hallotta.

— Hallottam én! — kiáltott át Ugron Zoltán. — Azt mondta: szemtelen! Tessék rendreutasítani!

— Hallotta az egész baloldal! — kiáltotta Ivánka Oszkár.

Az óriási zaj végre nagy nehezen elsimult s Gulner Gyula befejezhette beszédét. Ekkor felállott Andreászy Gábor báró s kérdőre vonta a minisztert, hogy mivel a zajban szavait nem értette, mondotta-e a neki tulajdonított kifejezést?

Mielőtt a belügyminiszter válaszolhatt volna, Ivánka Oszkár kért szót.

Hallotta, de az egész ellenzéki oldal is hallotta, hogy a belügyminiszter azt mondotta: szemtelen! Kéri tehát az elnököt, hogy a házszabályok értelmében a ház elnökségének érdekében utasítsa rendre a belügyminisztert.

A baloldal zajosan helyeselte Ivánka indítványát.

Mély csend lett, midőn a belügyminiszter állott fel szólásra. Beismerte, hogy felhevülésében Andreászy insinuációjára azt mondotta: Kikérem magamnak az ilyen szemtelen insinuációt! s ez inparlamentáris kifejezésért a ház bocsánatát kéri.

— Utasítsa rendre az elnök a minisztert! zugott hosszasan a baloldal.

— Micsoda miniszter ez? zugták mindenfelől!

Az elnök hosszasan rázza a csengőtűjét végre Andreászyhoz fordulva így szól:

A miniszter ur nyilatkozata után kérésem a t. képviselő urat, fentartja-e insinuációját. (Nagy zaj és tiltakozó felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon.)

Andreászy Gábor br. Én a miniszternek jogot olyan kifejezésre a melyet nem ismételhetek, nem adtam! (Hosszartartó zaj a baloldalon.)

Elnök (feltűnő hosszán csepet).

Förster Ottó: Nagy ünnep lesz, mert igen beharangoznak! (Derűtség.)

Elnök: Itt inparlamentáris kifejezések hangzottak el, s habár azok nem jutottak is el hozzám, mivel a Háznak egyik része hallotta, kötelességem e tekintetben a szabályokat alkalmazni. (Halljuk! Halljuk!) és ki kell jelentenem, hogy az az insinuáció, hogy egy miniszter a nyilvános igazságot le-

tagadja s szemébe mondja épen úgy, mint a miniszter urnak erre tett kifejezése a házszabályokkal ellenkezik. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Azért én mindketőt rendreutasítom.

Erre irbázatos zaj tört ki a baloldalon. Többen gunyosan mutogatnak a miniszteri székek felé:

— Ahá! Egy rendreutasított miniszter!

A nagy zaj miatt többé nem is igen juthatott szóhoz senki és elnök sietett az ülést bezárni.

A függetlenségi pártból.

Budapest, nov. 28.

A függetlenségi párt egyesülésének kérdésével foglalkozott ma a Justh-féle frakció értekezlete. Justh Gyula elnök, mint a kiküldött 5-ös bizottság egyik tagja, részletesen beszámolt a küldöttek eljárásáról, bizottságának tagjaival. A közös tanácskozások elején Kossuth Ferencz a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„A függetlenségi és 48-as párt kijelenti, hogy, mint eddig, úgy ezentúl is, a politikai küzdőterén kizárólag elvi alapon csak elveket fog kiadni, egyedül célját az elvek diadalá képezi.

A párt az 1884. évi programot a maga egészében fentartja és azt megalkuvás nélkül igyekszik megvalósítani.

A párt törekvése oda irányul, hogy az 1848. évi törvényhozás elveit az ott kifejezett szabadelvi irányban érvényre juttassa.

A párt, mint eddig, ezentúl is küzdeni fog mindazon pártok és erők ellen, melyek az 1867. XII. t.-cz., valamint az ország önállóságát és önrendelkezési jogát sértő törvények fentartását tűzték magok elé, valamint azon pártok és minden oly törekvés ellen, melyek az 1848. évi törvényhozás elveivel és szellemével ellenkező irányban haladna.

A párt általában a szabadságnak, a szabad irányu haladásnak, a jogegyenlőségnek megvalósítására törekszik.

Párttagok csak azok lehetnek, kik a párt programjának, valamint a párt elveinek megfelelő határozatok ellen sem az országgyűlésen, sem a sajtóban, sem a közélet terén állást nem foglalnak.

Ezeknek kijelentése után a függetlenségi 48-as párt határozatilag kimondja: azokat, kik ezen elveket vallják, a párt tagjainak tekinti, és az itt körülírt elvek alapján kész a függetlenségi és 48-as párt másik árnyalatával egyesülni, sőt az egyesülésre a haza, az elvek érdekében a függetlenségi és 48-as párt másik árnyalatát felhívja.

Justh Gyula elnök ezek után bejelenti, hogy Kossuth Ferencz ezen határozati javaslatát mindkét pártkör kiküldöttjei egyhangulag elfogadták és ugyanakkor a határozati javaslat elfogadása után Kossuth Ferencz előadta, hogy a mennyiben az ő célja az, hogy az egyesülés állandósága biztosítsa, tekintettel arra, hogy egy politikai párt az egyházpolitikai törvények eltörlését írta a zászlójára s ezzel szemben a közösen elfogadott fenti határozati javaslat miként lesz alkalmazandó, vagyis lehet-e pártkör

tagja az, ki a reviziót retrográd irányban kívánja?

Erre nézve oly megállapodás jött létre, hogy „a kik az egyházpolitikai törvényeknek eltörlését vagy reakciónárius irányban való módosítását kívánják, vagy ily törekvéseket támogatnak — a pártkör tagjai nem lehetnek.” Megjegyzésként az elnök, hogy az utóbbi megállapodásnál a másik párt kiküldöttjei közül ketten hiányoztak.

Justh Gyula elnök ezekben megtevén előterjesztését a kiküldött bizottság eljárásáról; indítványozza, hogy az ötsz bizottság eljárásának helyeslő tudomásul vétele mellett határozatilag mondja ki a pártkör, hogy az ötsz bizottság előterjesztésében foglalt pontokat elfogadja és azok alapján a közjogi elvrendek másik árnyalatával egyesülni kész.

Az értekezlet általános éljenzéssel és helyesléssel minden vita nélkül egyhangulag elfogadta Justh elnök indítványát s ezzel az értekezlet véget ért.

A hét krónikája.

Kolozsvár, nov. 30.

Ennek a hétnek alig van olyan eseménye, mely a chablonszert történetektől különböznék. Olyan szürke, színtelen hét volt ez, a mely hasonlít az egyforma, unalmas ködös téli égboltozathoz, a melyen tulajdonképpen semmi sem ragadja meg a figyelmünket.

Mert immár nem számíthatjuk a Duse vendégcsereplését sem rendkívüli eseménynek. Nem először van Budapestben és a mi Jászai Marink Magdóját hasonlítgatják is a Duse Magdájához. Tehát Duse sem ér az égig. Mindazonáltal csodás asszonynak mondják, bár mi nem érezzük a lázt, mely jelenleg elfogja a fővárost, mindenesetre feljegyzésre méltó művészi eseményt képez a Duse budapesti vendégcsereplése. A művész pedig meg lehet elégedve a jövedelmével is, a dícsőségével is, mert a felemelt helyárak dacára is, mindennap zsúfolt ház tapsol nagy sikerének.

Kevésbé lehet a hét dícsőségével megelégedve Bánffy Dezső br. A kisiny kabinet még kisebb miniszterelnöke ugyancsak kikapta. A leghatalmasabb ellenzéki szónokok beszéltek a házban, a kiknek sem Bánffy, sem miniszterei nem tudtak megfelelni. Még egy olyan kis színtelen mondkát is, mint a minő a Lukács miniszteré volt, eseményre igyekezett felfújni a mameluk tudó, csak hogy valamit feltudjanak mutatni abból a vitából, a melyben Bánffy Dezsőt alaposan lenyalkázták. Ez a híres miniszterelnök szorultságában immár egyre nevetésesebb lesz. Utóbb ahoz is folyamodott, hogy Nánássy képviselőre fogja az ő eszének járását. Azt mondta tudniillik, hogy az ő nézeteit Nánássy képviselő fejtegette.

Az az óriási derűtség, a mely kísérté a kijelentést egyenesen a miniszterelnök ur tudatlanságának szolgált, de nem Bánffy az, a kire a guny hatni tud. Nem Bánffy az, a kit tévedéseiről, baklővéseiről, tapintatlanságáról és államférfiúi képtelenségéről meglehet győzni. Hát bizony az nem Bánffy, mert Bánffy akármennyit nevéssék és akármilyen alacsony színvonalra süllyessze is a magyar kormány

tekintélyét, a magyar parlament méltóságát: azért azt hiszi, hogy ő rendkívüli tehetség, melyet a szolnoki dobokai főispáni szék természeti tüneményként lökött a világra. Nos hát csakugyan nagy csoda. Olyan egy csoda ember ez, hogy mikor beszélni kezd, hahótól zug a Sándor-utcai palota.

Ezen a héten ez a Bánffy ki kapta kormányával együtt, a mely épen olyan szegény, és olyan színtelen, mint maga a nagy országos rendőr káplár.

A hétnek gyásza is van. A gyász közvetlen a francia nemzeté, de gyásza az, az egész civilizált világaké, Ifj. Dumas Sándor halt meg, a színműírók nagymestere, a színpadi realizmus megteremtője.

Dumas Sándor halála veszteség az egész irodalomnak és az egész művelt világaké, mert műveiben nemcsak nemzete a francziák gyönyörködtek, de gyönyörűsége telt abban minden irodalommal foglalkozó embernek.

Dumast államköltségen temetik el, mert a francziák nagyjaitak megszokták becsülni s bár Dumas nem tett annyit hazájáért mint Kossuth Lajos, azért a kormány megjelenik a temetésén és ha a kormányelnök véletlenül egyházi főgondnok is volna, nem keresne türelmet a temetés napján, hogy megszökjék hazafiúi kötelessége elől, mint Magyarország Bánffy Dezsője a legnagyobb magyar temetése alkalmával.

De hát hagyjuk a recriminatioakat. Adózunk mi is tisztelettel a nagy francia halottnak. Álljunk meg részvétellel a kialudt lángész porhüvelyénél. Dumas akkora volt, hogy az ő halála nemcsak nemzetének gyásza, de gyásza mindazoknak, kik halálával ismerik el a műveltség és a kultúra áldásait.

Azok, a kik gyönyörködni szoktak a télen, ez a hét örömet hozott, mert meghozta a telet szép bolyhos fehér fűrtelvel, szál-longó pelyheivel és közbe közbe locsalsal-pocssal keverve. A hó majdnem mindennap esett és ma már jókora vastagságu hó borítja a földet. Holnap érkező december ugyan csak vastag bundában jelenik meg s az első téli hónapnak nem lehet panasza, hogy csupaszon kapta a földet. A tél ugyancsak megjelent minden szépségével, de a milyen szép fehér csillogó világ van oda kűnn, éppen annyival nehezebb, költségesebb és terheesebb az élet. A tél poesise meghozta a tél nyomorát is.

Krónikás.

Mit ért az alkotmányos m. k. belügyminiszter önkormányzat alatt?

Kolozsvártól emberemlékezet óta az a szokás állott fenn a lakásbörleteknél, hogy évi lakásoknál az év két egyenlőten félre volt osztva; az egyik félét tartot Szent-György naptól (április 24.) Szent-Mihály napig (szept. 29.) tehát öt hónapot, a másik félét pedig Szt.-Mihály naptól Szt. György napig, tehát 7 hónapot, a bért mégis két egyenlő részre osztva, még pedig mindig előre kellett fizetni; a felmondási határidő pedig a sz. György, illetve sz. Mihály napot megelőző hét héten volt megállapítva.

elhagyott utcák felett a sötétkéket eget és a fényes csillagokat.

Agáta megvigasztalódott, midőn a csillagokat látta.

— Messze kell még mennünk? Kissé fáradt vagyok, — mondá a férjének, főleg azért, hogy valamit mondjon.

— Fáradt vagy? Ugy hát a holnap napot csendesen kell töltönned. Nem kétfelm, hogy az nagyon csöndes lesz, — mondá a férja sóhajva.

— Miért? Mi fog holnap történni? — Talán átlövagolsz Thornhurstbe?

— Nem; Annát tegnap láttam. Egy jó darab ideig nem fogom őt látni.

— Nem?

— Kornwallban van dolgom. Holnap oda megyek.

— Elmegy! —

E szó alig volt több egy sóhajnál. Egy pillanatig egész testében fázott és zibbadt. Ekkor hirtelen a régi búszkesége vett erőt rajta. Elmegy! itt hagyja a fiatal feleségét! — egyedül hagyja egy új házban — egyedül a második nap, hogy csodálkozzanak rajta, és ujjal mutogassák, és sajnálkozzanak rajta! — Talán azért tette, hogy őtet megalázza és megbüntesse. Ez kegyetlenség volt — nagy kegyetlenség!

És ime a démon vagy az angyal, mely oly változatos alakot vett fel, hogy ő maga sem tudta, hogy melyik az igazi — ismét felül kerekedett benne.

— Harper ur, ez nagyon hirtelen történik és különösképpen fog látszani. Ezt tudni kellett volna velem.

— Én magam sem tudtam egész tegnap estig. Hogy a Kornwallba való meletelem szükséges, azt én Marmaduknak világosan megmagyaráztam. Ő megmondja a feleségének, és Harri tudatni fogja az egész világgal.

E régi szokás jog visszasságát a törvényhatóság bizottság megszüntetni óhajtva 1881 decz. 20-án tartott közgyűlésében 214. sz. a. hozott határozatával új költözködési szabályrendeletet alkotott, melyben az addig szokásban volt sz. György és sz. Mihály napi költözködési határidők helyett két egyenlő fejezetet: még pedig április 1-ső és október 1-ső napjaival állapított meg.

Ezt a szabályrendeletet Kolozsvár város tanácsa 1882 márczius 8-án kihirdette azzal a kijelentéssel, hogy az 1882 okt. 1-én lépend életbe, mely napon az eddigi szokás-jog érvényét veszítendő.

A nemes tanács csak azt a kis hibát követelte el, hogy az új szabályrendeletet kihirdette, mielőtt annak miniszteri jóváhagyását kieszközlötte volna s mi történt? A m. kir. belügyminiszter 1883. márczius 10-én 12107 sz. a. kelt leiratával kijelentette: csak azon feltételt alhatta hagyja helyben, ha a város a költözködési határidőket más városoknak már jóváhagyott szabályrendeleteiben megállapított február, május, augusztus és november hó 1-jével határozza meg.

Időközben a városi tanács által az új szabályrendelet életbelépésére kitűzött idő elmulván, az eddig érvényben volt szokásjog hatályát veszítette, az új szabályrendelet pedig érvénybe nem lépett, minek folytán szükségképpen sok zavar támadt. Tényleg azonban a lakosság abban a föltevésben, hogy az új szabály érvényre is fog emelkedni, kezdett ahhoz alkalmazkodni.

E bajon segitendő, a törvényhatóság bizottság 1884-ben fölterjesztést intézett a m. kir. belügyminiszterhez, melyben kijelentette, hogy a miniszter rendeletének megfelelően nem képes ezt a helyi viszonyok sajátosságával igazolni. Kijelentette a város, hogy a miniszter által kívánt költözködési határidőket helyi viszonyainkhoz képest annyira hátrányosnak tartja, hogy inkább lemond a lakbérleti szabályrendelet alkotási jogáról, hogysem ezen áron a város lakosságát való-ságos kalamitásnak tegye ki.

Hivatalos bizonyítványokkal lett kimutatva, hogy Kolozsvártól közel 1000 állami tisztviselő és alkalmazott kapja lakbérlet-ményét január hónapjával kezdődő évnegyedes részletekben, míg a februárius hónaptól számított határidőben egyetlen egy sem.

Hivatkozás történt az állami tisztviselők és alkalmazottak legnagyobb részének sanyaru anyagi helyzetére, mely azoknál valamely megtakarításnak még a gondolatát is kizárja. Ha most ezek mind egy hónappal előbb kapják ki lakbérletményeiket, a költözködéskor a legnagyobb rész már nem lenne képes a lakbér kifizetésére, a mi kiszámíthatatlan bajokat vonna maga után.

De mindennél talán fontosabb különleges helyi viszonyainkból folyó az az érv, hogy a miniszter által kívánt költözködési negyedekek egyike november 1-ére esik, éppen arra az időre, mikor Kolozsvártól az egész évben legnagyobb őszi országos vásár van. Hogy egy országos vásár a vidék forgalmának mennyire jelentős tényezője s ez esetben különösen Kolozsvár gazdasági érdekére mennyire összefügg: ez igazolásra nem szorí és bizonyos az, hogy a város őszi országos vásárját nem áldozhatja fel csupán azért,

Ugy intézkedtem, hogy neked semmi féle nehézség ne legyen. Itt a házban úgy mehet minden mint rendesen, vagy látogatást tehetsz Annánál és az atyámmal.

Semminek és senkinek sem fogod ahiát érezni — kivéve annak az egynek, kinek távolléte kellemetes és kíváncsi kell, hogy legyen előtte.

— Kíváncsi! — ismétlé Agáta keserű gunyval.

— Te magad mondd. Csitt! ne mondd azt ismét.

Midőn elváltak, legyen az békességben.

Fuldokló, kimerült hangon beszélt, a utca ajtót nyitva tartva a felesége előtt, hogy az bemenjen és arra támaszkodva, mint ha alig tudna állani, De Agáta nem reá észre semmit — vak volt és kábult.

— Békességben? — ismétlé, e szó gunyja által örültté téve.

Látta a félig nyitott ajtót, az első szobából csillogó meleg viláosságát, mely a vonzó — oly otthonias volt. Gyötrelmei haladta az erjét — érzékei engedni kezdték.

Nem tudva, hogy mit csinál, minden határozott szándék nélkül, kivéve, hogy nek a látványának a gyötrelmetől meneküljön, Agáta eltaszította magától a férjét megfordult és szaladt — szaladt akár marmag mit törődött ő azzal, hogy hova — szaladt az éjszakába és a sötétségbe, — futott onthonától és férjétől.

Ő nem ősmerte az utat; ő csak tudta, hogy az egyik utcán fel a másikra le, — úgy szalad mint a szélvész. Lelki állapota a örülléssel volt határos. Végre megállott a kimerültség miatt, és egy ajtófélfára támaszkodott — mint egy szegény hajléktalan teremtés.

(Folyt. köv.)

Hollandia	3.16
Poroszország	4.36
Belgium	4.93
Svédország	13.13
Schweitz	18.76
Unió-Államok	27.63
Magyarország	1.86

Az iskolába nem járó tanköteles gyermekek statisztikáját ismertette elmondja, hogy 1000 tanköteles gyermek közül 907 iskolába járóval első helyet foglalja el Magyarországon a német, a másodikik 849-el a tótáság és harmadik helyet 842-vel a magyar.

Tenni kell ez ellen, írja a könyv, mert az több, mint dekorum ellenes, hogy az a faj, mely itt ezeréves államot alapított s azt a maga nevével nevezte el, más hazai népfajok által tulzárnyaltassa magát.

Szép dolgok ezek és arra irányulna e gondolattal megírt könyvben foglalt eszmék megvalósítása, hogy nemzettünk a második évezredre is hont foglaljon.

Am, hogy ezt elérhessük, először is nemzeti kormányt kell teremteni, mely ne Ausztriától kapja az utasításokat, tanácsokat, hanem a nemzettől.

Azután az iskolákat kell megteremteni és ezek között sulyt fektetni a nép és az ipar iskoláira.

Igy rendre-re megteremthetjük a nemzeti államot, a melyen munkálkodni annyival inkább kötelességünk, mert Ausztria meg van nyújtódva arról, hogy Magyarország a millenniumi ünnepségek elteltével lettünk a szereplés színpadáról. Bécsben nyíltan beszélnek, — hogy Magyarország ezerévesünnepével be-

végzi pályafutását; a milleniumot fogja követni egy nagy krach, a krachot pedig a magyar nemzet végleges eltűnése, mi az osztrákok szavai szerint nem is nagy baj, mert elég sokáig élt a magyar ezer évig . . .

Mielőtt tehát, a mi kedves sógoraink be fognák a mi szemünket, hogy a még tőlünk el nem csalt ingatlanainkat maguk között felosszák, addig minden magyar embert felhívunk: szerezz meg és olvassa ezt a könyvet s olvasson több hasonló könyvet is. He-lyes irányban való akcióra inspirációt szerez ebből s az akció már az egésznek csálhatatlan jele s legalább nem válik be az a közmondás: „A beteg oroszlánt meg rugja a szamár.”

Az Agáta férje.

— Craik aszonytól. —

Angolból.

XX.

Az „Ellenzék” számára fordította: Amica (Folytatás.) (77)

— Na, na, csendesen fel ne költsd a kis babát. Légy csendesen. Látod, már jön a drágalátos férjcskéd, hogy megvigasztaljon. És éppen ide néz fel. Szaladj le, hát nem mégy, ha jól viseled magad a legesinosabb háztartásod és a legjobb férjed lesz az egész Kingcombaban — természetesen az egyémet kivéve.

Agáta nem szaladt le: de a feljáró felibe hajolt, és az előszobában levő lépteket és hangokat hallgatta, lépteket és hangokat melyek mindig új életet látszanak a házba hozni, hol annak a kormányzója drága a felesége és gyermekei szívének.

És ámbár Agátát egy új bánat súlya nyomta, mióta Dugdalenéval beszélt még is hallgatózott és érezte, hogy mindennek dacára, a férje belépte óta a ház derűtebbnek látszott.

Próbálta a beszélgetéstük megérteni, de csak Dugdale hangját hallotta.

— Természetesen, miután te azt mondd, hogy szükséges.

De holnap oly hamar és oly hosszú időre! Nem mehetnétek mind a ketten?

Náthánál valami érthetetlen választ adott.

— Igaz, te legjobban tudod. De a szegény kis fiatal jószág! Szeretném tudni, hogy vajjon az én Harri mit mondott volna nekem. Szegény szép kis jószág!

A szavak, a hang, a modor megdöbben-tették Agátát; nem tudta teljesen megérteni. Lement, meg volt ijedve, nyugtalannak látszott és az estének a hátra levő részén ez a kifejezés megmaradt rajta. Midőn bucsuztak, csodálkozott, hogy Dugdále ur miért kívánt neki oly atyaias modorral jó éjszakát, több ízben „gyermekének” nevezve őt. Midőn a férje karját megfogta, hogy a világitott csarnokból az éjszakába menjen, Agáta egész testében reszketett, mintha valami akarna történni — de hogy mi, azt nem tudta.

Az utca nagyon sötét volt, mert King-combanak a lakossága gazdálkodott a gázszal az azonkiült olyan primitív órákat tartott, hogy tíz órákor végig mehetett volna a városban a nélkül, hogy valamelyik házban világgósságot látnál volna. Ő rajtuk kívül egy lélek sem volt kűnn és a léptik hangosan visszhangzott a kövezeten. Eleinte Agáta — a világgósságból jöve a sötétségbe — nem látott semmit, de a férje karján csingve tovább botorkázott. Végre megszokta a szeme a sötétséget és látta, hogy hol voltak, — látta a sötét házakat és az alvó várost és az

mert Győrött vagy Pécsen november 1-je a töltőzködés ideje.

Nemcsak nálunk, de bárhol másutt is észlel látják el a lakosok kamráikat és pinzetteket fával, élelmi szerrel, veteményekkel. Mindez nem lehetséges ha a vásár a költözökösösségre van. De nem találunk reánk a budapesti viszonyok már klimatikus tekintetben sem, mert itt novemberben többnyire már valóságos tél van, a mikor a nagyobb-mérvű költözökösödés már egészségi szempontok nem engedik meg.

Amde egy hatalmas m. kir. belügyminiszter nem lehet egykönnyen meggyőzni, ebben az esetben legalább nem sikerült, mert a város ismételt felterjesztésére 1895. sz. 57298. lett leiratával a szabályrendelet jóváhagyását újból megtagadta csupán azon okból, mert a város ragaszkodott a januárral kezdődő évnegyedekhez, míg a miniszter ezek tartását február hónapozh köthető, még pedig azért, mert a határidőkkel más városoknak szabályrendeletei már jóváhagyattak, ettől való eltérést pedig meg nem enged.

Ez bizony a törvényhatóság alkotmányos önkormányzati jogának valóságos irodája a mikor az 1886. XXI. 1. cz. szabályrendeleteket csak annyiban korlátozza, hogy azok a törvénnyel s a kormányzatnak hatályban lévő szabályrendeleteivel nem ellenkezhetnek.

Ilyesmiről itt szó sem lehet!

Ezt a belügyminiszteri rendeletet tárgyalta most a képviselőtestület s újból elhatározta, hogy az eddig is érvényesített indokainál fogva kénytelen álláspontjához ragaszkodni és még egyszer intéz felterjesztést a miniszterhez, melyben kimutatja, hogy álláspontja kétségbevonhatatlanul törvényes. — Mert a dolog természetében fekszik, hogy a szabályrendeletek csak oly esetekben alkotmányosak, melyekben a helyi viszonyok az általános szabályozás alá nem találnak, már pedig Győrött vagy Pécsen egyfelől és Kolozsvárott, másfelől a helyi viszonyok mégis különböznek; de az 1866. XXI. t.-cz. 12-ik §-a, melyre a város hivatkozik, világosan mondja, hogy a kormányzatnak csak oly szabályrendeletekre nézve van joga módosítást, vagy átalakítást kívánni, melyeknek megalkotását valamely törvény teszi a törvényhatóság kötelességévé, ez az eset itt nem forog fenn.

De hivatkozik a város az 1893. IV. t.-cz. 13-ik §-ára is, melyből kitűnik, hogy maga a törvényhozás is fölteszi, hogy a lakbérnegyedek több városban különbözőleg lehetnek megállapítva, ez a §. pedig így szól: „ha különböző állomáshelyeken a lakbérnegyedek nem esnek össze, az új lakpénz az előbbi állomáshelyre nézve érvényes lakbérnegyed lejárattól folyósítandó.”

A város reméli, hogy a jobban informált miniszter megerősíti szabályrendeletét; mi kétségre vonjuk.

Veteremo!

— 6.

Városi közgyűlés.

Városi közgyűlés volt tegnap d. u. Kolozsvár város közgyűlési termében.

A gyűlésen szép számban jelentek meg a városatyák.

A gyűlés elején Polcz Rezső képviselő főparancsnok interpellálta a városi tanácsot a közkutak és hidársok beállításának elmulasztása miatt, mely miatt nem csak nagy hiányt szenvedett idáig a közönség, hanem tetemes kárt is szenvedett felmerült égések alkalmával.

Interpelláló felszólalását zajos helyesléssel kísérte az egész közgyűlés.

Salamon Antal tanácsos előadja, hogy kutakat és hidársokat a vállalkozó lett volna köteles már réggen beállíttatni, miután azonban ezt nem tette, tanács a vállalkozó költségén fogja a Walser céggel beállíttatni.

Közgyűlés nem veszi tudomásul a felvilágosítást, utasítja a tanácsot, hogy a jövő gyűlésre terjeszse elé az ügyet a mulasztást elkövetett vállalkozó ellen a büntető határozatot érvényesítését rendeli.

Az interpelláció után gr. Festetics A. földmívelésügyi m. kir. min. leírta, melylyel tudatja, hogy az osztrák és apostoli királyi Felső-állású társaság kérelmére legkegyelmesebben felmentette, ugyancsak Darányi Ignác leírta az osztrák és apostoli királyi Felső-állású földmívelésügyi m. kir. miniszterrel történt kinevezése tárgyában, tudomásul vétetett.

A belügyminiszteri leirat a lakbérleti szabályrendelet módosítása tárgyában, tárgyalatott azután.

A Valentini Adolf tulajdonát képezett „Isteni gondviselés”-hez címzett gyógyszer-tárnak Troxler Ferenc okleveles gyógyszerészre való átruházása tárgyában tett miniszteri leirat tudomásul vették.

A kolozsvári kir. ítélőtábla elnökének átirata, az építendő igazságügyi palota számára telkek kijelölése tárgyában élénk vitát keltett, a mennyiben a felajánlott szászzer forinton kívül még ingyen területet is kívántak a fapiaczterből. A tanács és szakosztályi javaslat mellett többben szóltak Szabó Sámuel képviselő a tanács javaslatával szemben, következő — csupán az ingyen átengedésre eltérő — indítványt adta be:

„Azon tetemes áldozatok után, melyeket a multban Kolozsvár városa a királyi tábla idehelyezése érdekében hozott, — megajánlva az igazságügyi palota építési költségeire 100 ezer forintot.

Tekintve azon súlyos anyagi helyzetet, melyben városunk, kivált a most folyamatban lévő csatornázás és vízvétel költségei által jutott.

Képviselő testületünk hozzájárul ugyan és teljesíteni kész az igazságügyi miniszter ur azon újból felhívását, hogy építendő palotája számára a Tencsintéri közterületből mintegy 600 négyszögölnyt átengedjen.

Azonban a Tencsintérnek éppen ezen építkezés folytán szükségessé vált rendezési céljaira, némi karpótlásul és fedeztetül, az az átengedett, mintegy 600 négyszögölnyi terület megváltása czimén, annyi ellenértéknek, mennyivel az állam a kisajátítandó több telkek négyszögölét meg fogja váltani, Kolozsvár város pénzintéze javára leendő kifizetését köti ki.”

A jelenvolt képviselők közül a tanács javaslatára szavaztak 41-en, ezen indítvány mellett 23-an.

Benigni fellebbezést jelentett be.

Az állami és közpénzügyi adók albére és bérbeadása iránti versenytárgyalás eredménye tárgyában, szakbizottsági javaslatot, vita nélkül fogadtatott el a Káhnán Sántán Salamon ajánlata.

Elfogadták továbbá a városi malmok bérbeadása iránt megtartott árverés eredményét. A városi sörház bérbeadása iránt megtartott árverés eredményét.

A Korbuly-féle telek megvételeit egyhangulag elhatározták névszerinti szavazással.

A számvétség jelentései után a külső-magyar-utca építési irányvonalának megállapítása tárgyában, (kapcsolatban ifj. Nagy János építési kérelmével) szakbizottsági és tanácsai javaslatot elfogadták.

A kolozsvári közúti vasut-társaságnak a Széchenyi-tér és a Postakert-utczán keresztül vezetendő származó építési iránti kérését elutasította a közgyűlés.

Több, a nyugdíj-alapot illető ügyletárgyalása után a kolozsvári mészárosoktól a közgyűlési üzemének beosztása tárgyában, a szakbizottsági és tanácsai javaslatot a közgyűlés elfogadta.

Marinka János városi malom-bérlőnek kártérítési igénye iránt, szakbizottsági és tanácsai javaslatra 185 frt bérelengedést szavaztak meg.

Az ezredéves országos kiállításban résztvevő kolozsvári iparosok támogatása iránti kérésre 200 frtot szavaz meg a közgyűlés.

Több segélykérés elintézése után a házi pénztári könyvelői állásra megválasztották Fikler Lajost 36 szavazattal 3 ellenében. Este 6 órára a tárgysorozat ki volt merítve.

Felhívás előfizetésre.

Ez év utolsó hónapjára nyitunk előfizetést.

Kérjük azokat az előfizetőinket, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, sziveskedjenek azt megújítani.

Előfizetési feltételeink:

Negyedévre 4 frt.
Egy hóra 1 frt 50 kr.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 30

— **A királyi pár adománya.** Ő Felsője Ferencz József apostoli király 40 frttal, Erzsébet király asszony Ő Felsője pedig 25 frttal járult a néhai Albert Károly volt kolozsvári torna-tanár árvái sorsának felsegítésére indított gyűjtéshez. Az összeget Ő felsőjei kabinete iroda után külön-külön küldötték a gyűjtő bizottság elnökéhez dr. Haller Károly egyetemi tanárhoz. A bizottság arra kéri az elhunyt torna tanár árvái sorsa iránt érdeklődő ember barátokat, bszdulva a felsője uralkodó pár nemes példáján, további adományokat az árvák neveltetésére gyűjteni sziveskedjenek.

— **Huszonöt éves jubileum.** A kolozsvári tanítónőképző a jövő hóban üli meg fennállásának 25-ik évfordulóját. Ez ünnepélyes aktusra Wlassics miniszter és Szathmáry György miniszteri tanácsos is lejönnek Kolozsvárra.

— **Mák Ferencz** kolozsvári adóivatali főnök nyugalomba vonul. Nyugdíjaztatás iránti kérését tegnap tárgyalta és intézte el a közgyűlés. Mák Ferencz távozását az adóhivatali ügyek előlő sajnálattal veszi tudomásul Kolozsvár egész közönsége. Nehéz hivatalát a viszonyok alapos ismeretével, gondos és lelkiismerettel töltötte be. Ohajtjuk, hogy a kiváló férfi nyugalmasztatása után se vonuljon vissza a közpályától, hanem tapasztalait sok éven át érvényesítse a közjó érdekében.

— **Erdélyi gazdák figyelmébe.** Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” igazg. választmányának határozatából tisztelettel tudatjuk az érdekeltektől közönséggel, — hogy az egylet felügyelete alatt álló heremagistizáló raktárak lóher vagy luczerna megot tisztításra csak úgy fogad el, — ha a beüldendő magból a raktár vezetőségéhez előzetesen legalább 1/4 kilogrammot nyom minta küldetik be, annak megállapítására, hogy valjon a mag tisztí-

tásra elfogadható-e vagy nem. A heremagistizáló raktár vezetőisége.

— **Színház.** Lapunk szűk tere miatt a tegnapi előadásról csak annyit referálhatunk, hogy rég nem láttuk a „Nebántás virág” című operettet oly kitűnően előadva, mint tegnap. Sipos Etelka, Megyeri Dezső és Hegedűs Gyula kitűnő kedvvel játszódtak.

— **K. Gerő Lina jutalomjátéka.** Hétfőn decz. 2-án lesz jutalomjátéka színházunk e távozó nagy művésznőjének. Abban a darabban lép fel ez alkalommal, mellyel a budapesti nemzeti színházban nemrégben olyan ritka nagy sikert aratott, az Örök Törvényben. — Bizony, bizony, jobban szeretjük volna ezt a jutalomjátékot más körülmények között megérni. Abba az ünnepelésbe, mely minden bizonynyal fényesen fog megnyilatkozni a kedvence színésznővel szemben, a felbuzgó taps viharba kesernyész érzelmek fognak vegyülni. — Ő is el fog fogódni, midőn a válás gondolatával a szívében, lép azokra a deszkákra, melyeken megtanult járni, és élni, a mi olyan végtelenül nehéz. Különösen érzékenyülése lesz, taps, virág, művészi kreálás, azután legördül a függöny, kihívjuk újra meg újra, magasztaló cikkek — a kifizetett a konvencionális szokás szerint kölcsönösen egymást, s a mi azután következik, az csak emlék, a fájó visszagondolás, az ür, az utód fel nem találásának gondolata — az már csakugyan csak gondolat, a miről az ember nem szokott beszélni. Későbbi diadalai felfogják még sokszor idézni emléket benntünk, de mindig gyengébben és gyengébben, mint a vízbe dobott kő elhaló hullámai, s azután elfakulnak, elkopnak az emlékek is, és akkor teljessé lesz az elválás. S miután az utolsó szál is kikapcsolódott, mely őt és a kolozsvári közönséget összefűzte, akkor már az utódot is bizonyára nagyknak fogjuk emlegetni.

— **Színház hírek.** Holnap, vasárnap délután új eredeti énekes bohózatot adnak elő Ronaszéki Gusztávtól mely mulattatás dolgában vetekedik a Goldstein Számival. A czímszerepet Vendrei fogja játszani. A főbb szerepeket. P. Szép Olga, Solti P. Hegedűs stb. játsszák. Este 7 órakor a Virágcsata adatik főképpen Kereskedő világ kedvéért. A szereposztás a régi marad.

— **A hó eltakarítása.** A hatóságnak újra megfog gyűlni a baja a hó eltakarításával. Igen jól tennék az intézők, ha kellő erővel fogatnának a munkához, mert különben nem fognak birni tudni vele. Igen helyes volna, ha a hó elhordására a közúti vasut kocsiit vennék igénybe, mert ezekkel egyszerre lehet nagyobb masszát elszállítani.

— **A kolozsvári honvédegyet** holnap nem tartja meg rendes választmányi gyűlését. A gyűlés a közlebbi vasárnapra halasztatik s erről a lapok után fogja az elnökség a tagokat értesíteni.

— **Jószágbal.** A közelgő farsangon rendezendő jószágballra nézve már folynak az előkészületek. A rendező bizottság tisztikarát megalkotották. Elnököknek: Zeyk Géza; al-elnököknek: Övári Elemér s Gothárd Kálmánt; titkárnak Kovács Géza; pénztárnok: Felszegi Lajost; ellenőrként: Csányi Árpádot s Lázár Ernőt; jegyzőnek: Északi Ödönt választották. A tisztikar s az egész bizottság minden erejével oda fog hatni, hogy ez a jószág-bál is méltán legyen sorolható a már eddig rendezett díszes jószágballakhoz.

— **A nagy érdeklődésnek,** mely a folyó évi december 6-án a városi vígadó nagy termében tartandó felolvasó mentő estély iránt mutatkozik, egyik kétségbevonhatatlan jele az is, hogy az estélyre már tegnap megindultak az előjegyzések. Éppen ezért a közönség tájékoztatása szempontjából felmentjük, hogy ily előjegyzéseket a központi mentőállomás Övári-tér 4 délelőtti 11—12-ig, délután 4—5 óráig fogad el. Az ülhelylek árai — mint értesülünk 60 kól 1 frt. 50-ig az állomahely pedig 30 kban állapították meg.

— **Buczi Samu** adóhivatali segédet áthelyezték Nagy-bányára előléptessél adóhivatali ellenőrnek. A kitűnő tisztviselő megérdemelte azt az előléptetést, mert itt az illetékek kiszabásánál teljesített nehéz munkáját mindig híven pontosan végezte és a felekkel szemben is rendkívül előzékeny tisztviselő volt. Új otthonában és új foglalkozási körében sok szerencsét kívánunk.

— **Ingyenes előadás.** Az iparos segédmunkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság 1895. évi december hó 1-én (vasárnap) délután 3 órakor a városi közgyűlési termében rendezi IV. ingyenes előadását, a melyre az iparos polgártársakat és segédmunkásokat a helyi bizottság meghívja. Előadást tart: dr. Lázár Gyula a városok és a polgári elem keletkezése Magyarországon czimmen.

— **Megszüntetett vasuti forgalom.** Ugy látszik, hogy az idei tél havazás dolgában túl akar tenni a tavalyin is. Már is térdig érő hó borítja a mezőket és a vasuti forgalomban is nagyban akadályozva van. A mint a vasuti üzlet vezetőségétől értesülünk Sepiszintgyörgy és Kézdivásárhely között hófúvás miatt bizonytalan időre a vasuti közlekedést be kellett szüntetni.

— **Gazdasági statisztika és a nép.** Mióta az állam gazdasági statisztikát akar összeállítani nagy buzgalomban és minden fa-

lun, meg minden városban a hivatalos közegek összeírják az ökörtől a csirkéig minden házi állat létezését: azóta óriási rémület uralkodik a falukon és városokon, azok között, kik a kormány bölcsességében nem járatosok.

Azt hiszik ugyanis az emberek, hogy újabb adóról van szó. Minden élő mozgó teremtet a háznál megadóztatnak, sőt megadóztatják a gyümölcsfákat is. A nép már tudja, hogy minden azért van mert a király fizetését az országos nagy urak (Hallod Bánffy?) nem fizethették meg és így öfelsége kiadta rendeletbe, hogy Karácsonyra készen legyen a civilistája, mert akkor neki is egy kis adósságot kell kifizetni a muszkaozár komájának. Ezért hát az országos nagy urak mint Bánffy Dezső is, elhatározták, hogy minden házi állatra, minden gyümölcs fára s talán még a lélegzetvételre is adót vetnek ki mivel a királynak sürgősen kell a pénz.

Ezért van az, hogy felírják most minden embernek ökrét, lovát szamarát birkáját, malacját, tyukját, kakassát, szilvafáját stb. Mikor aztán minden fel lesz írva, akkor valamenyire kivetik az adót. És azt rögtön meg kell fizetni, különben nyomban el is veszik. . .

Ebben a hitben a nép most tömegesen adja el a majorságát. Sőt kivágják a gyümölcsfákat is, hiszen már is minden ember nyög az adósulya miatt. Többet fizetni lehetetlenség. Tehát inkább potom áron adja el, mintsem elvergyék.

A népek ezt a balhítét felhasználják egyes úzerek és keleti élelmességgel szedik össze olcsón a szárnyasokat.

Mi pedig kötelességszerűen kérjük azokat a kik a néppel érintkeznek, világosítsák fel a népet tévedéséről s így mentsek meg attól, hogy önmagát károsítsa.

— **A király lakása a — Dunán.**

Még csak a jövő évi szeptember hónapban lesz a Vaskapu ünnepélyes megnyitása, amelyen nagy kísérettel a király is jelen lesz s az orvosainak már most is sok gondot szerez, hogy hol rendezzék be a király számára legalkalmasabban szállást. Tegnap — mint orsói tudósítónk írja — városi közgyűlés volt, a melyen sikerült a város közönségének ezt a fontos kérdést szerencsésen megoldania. A közgyűlés azt határozta ugyanis, hogy a Dunagözhajozási társulattól kibérelt három nagy hajót, felállítják Orsova alatt és rajtuk rendeznek be királynak és kíséretének pompás és kényelmes szállást.

— **Gyász-hír.** Miske Lári D.-Szt.-Mártonban meghalt.

András naptján.

A fű magasságban ülő fűkapitán
A ki következik Diák Pál ur után,
E szip András naptját megengedte érnünk,
Ezért olyan nagy ma az örömrünk nekünk.
Tudja meg az világ, apraja és nagya,
Hogy ma van Andrásék becses nye naptja.
Maradjon azért ma minden békességben,
Nehogy Andráséknak bosszúságok legyen.
Ma az újságok se találjanak hibát,
Görhes csirke-fogó hordja el az írást.
Gaztettves szikkasztó, nehogy erre járjon.
Itkányos oszondrónt szót se kajaáljon.
Még Sándor, Laci is könyves szemmel mondja:
„Jól van András apám, sose hittem volna!”
András napja tehát, az a fű és szent nap,
Mikor ünnepeitől el érél és tapentát,
S ezt a szent ünnepet nehogy megzavarja,
Rühes bordába szótt éhenkorász fajta.
Mért? már egyszer csak kell egy szent napnak lenni
A mikor nem muszáj büntényi tettvet tenni,
És pedig ezen nap András naptja legyen
Milyen mi kendieknak ezt kiáltjuk „éljen!”

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Országgyűlés.

Budapest, nov. 30.

A képviselőház mai ülésén folytatták az országgyűlés költségeire vonatkozó tételeket.

Földváry Mihály, Hock János és Horváth Gyula beszéltek ellene. Ezután áttértek a kérvények tárgyalására.

Itt nagyon élénk vita fejlődött ki. Különösen nagy érdeklődést keltett Szilveczbánya kérvénye.

Ebben az van kérve, hogy a kórházakban ápolat szegény betegek ápolási díját ne az illető község, hanem az állam fizesse.

Az előadó azt indítványozta, hogy adassék ki a kérvényi bizottságnak.

A belügyminiszter és többek felszólalása után Kun Miklós határozati javaslatot nyújtott be, hogy a kormány erre nézve adjon be törvényjavaslatot.

A többség az előadó javaslatát fogadta el.

A további kérvényekben Kolozsvár város törvényhatóságának kérvényét a párbajok megakadályozására tekintettel a 195. §-ra, mely szerint

már egyszer tárgyalta ügyek újra nem tárgyalhatók, kiadták az igazságügy-miniszternek.

Ugyancsak Kolozsvár kérvényét az ártatlanul elítéltek kártalanítása ügyében ügyében ugyan ezzel az indoklással irattárba helyezték.

Ezután Perczel belügyminiszter felelt Visontaynak, Polonyinak és Apponyi Albert grófnak.

Perczel Andreánszky affaire.

Budapest nov. 30.

A tegnapi képviselőház ülésén Perczel belügyminiszter Andreánszky Gábor báró felé kiáltotta, hogy „Szentelen”, a miért Andreánszky Perczelt provokálta.

Andreánszky segédei: Szentiványi Árpád és Pázmány Dénes, ma tárgyalást folytattak Perczel segédeivel. Gajárral és Perczel honvéd ezredessel.

A békés ajánlat még nem vezetett eddig semmi eredményre.

E szerint új tárgyalás lesz és minden valószínűség szerint kard párbajjal ér véget az affaire.

Perczel lemondási híre.

Budapest, nov. 30.

Hire futott, de hivatalosan még nincsen megerősítve, hogy br. Jósika Samu Bécsbe vitte Ő Felsőjének Perczel Dezső miniszter lemondását.

Tömeges nyugdíjaztatások.

Budapest, nov. 30.

A honvédség tábornokainak körében a közel jövőben nagy változások várhatók. Zoltán Elek altábornagy lovassági főfelügyelő nyugdíjazása után még 4—5 tábornok nyugdíjazása következik.

Gyűjtés a magyar zászló védőinek.

Budapest, nov. 30.

Holló Lajos országgyűlési képviselő, ma a képviselőházban a zágábi zászlóvédő magyar munkások javára gyűjtést kezdett, mely már is szép eredményt ért el.

Nők az egyetemen.

Budapest, nov. 30.

A budapesti egyetem reformja ország-szerte kedvező fogadtatásban részesül. A női világ már is siet az alkalommal élni.

Mint értesülünk, a közoktatásügyi miniszterhez három gyógyszerész felesége kik tanító képzőt végeztek folyamodványt adtak be. engedje meg nekik, hogy már a jövő szemeszterben a gyógyszerész kurzust hallgathassák, feltéve, hogy latinból a vizsgát leteszik. A tanító képzők oklevelei azonban tudvalevőleg nem képesítettek arra, hogy velük az egyetemre lehesen iratkozni és ezért a három hölgy folyamodványában arra is megkérte a minisztert, hogy engedje meg a tanítóképzőt végzett hölgyeknek, hogy iratkozhasanak az egyetemre is, ha latinból érettségi vizsgát tesznek. A miniszter a napokban fog dönteni a kérvények fölött.

A stomfai választás.

Budapest, nov. 30.

A stomfai választókerületben a képviselőválasztás mozgalmi erős hullámokat vernek. A néppárt és kormánypárt kortesei fenekestől felforgatták a nép nyugalmát.

A legerősebb eszközöktől nem riadnak vissza, hogy a stomfai fanatizmust növeljék.

Ennek lehet tulajdonítani, hogy tegnap délután Zohoron, a hol a közönség keresztül egy lozorno választó Latkoczy zászlóját vitte haza, a néppártiak megtámadták s úgy elverték a zászlóvivőt, hogy több hétig megfekszi az ágyát.

Konyhán tegnap este a korcs-mába véres verekezés volt, a választók között.

A zsidó kormárosnak nemcsak fejét, hanem összes ablakait beverték butorait összetördelték.

Miután a kerületben nehéz a rendet fentartani. Pozsonyban már ma elindult egy svadron huszár és két század gyalogság Stomfára.

A választás kimenetele kétséges, mert a néppárt jelöltjének Otocskának szavazatai folyton szaporodnak. Latkoczy Imre a kormánypárt jelöltje tegnap tartotta program beszédét Stomfán és Malaczán.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Feloldó szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Hirdetések.

Hizott sertések eladása.

A kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézetnél kaphatók:

Nehéz minőségű, (páronként 350—400 kg.) darabonként 20 kg. élő súly leszámitással és az árból 4% engedéssel, kilogrammonként 48 kr.

Közép minőségű, (páronként 250—300 kg.) darabonként 15 kg. élő súly leszámitással és az árból 4% engedéssel, kilogrammonként 46 kr.

Süldők, (páronként 150—180 kg.) darabonként 10 kg. élő súly leszámitással és az árból 4% engedéssel, kilogrammonként 44 kr.

A mázsalás történik a perzselés előtt reggeli 6—8 óra között. A perzseléshez szalmát díjmentesen ad az intézet és a leölt sertést a házhoz szállítja.

Tudakozódni lehet: a m. kir. gazdasági tanintézet intézőségénél (Kolozsmonostor, Templom-épület.) 845. (1—3)

Majális-utca 8-ik szám
alatti

ház és telek

kisebb részekre osztva eladó.

Bővebbet: **Orbán József főtéri**
ezukrászatában.

833. (3—3)

Báró Kemény Kálmán úr

ő nagyméltósága

maros-vécsi birtokán

270 darab

makkolt márcziusi malacz

eladó.

Értekezhetni **Vadasdi Kálmán** igazgatóval.

u. p. **Maros-Vécs.**

843. (1—3)

AJÁNLIJA
PÁNCZÉL IMRE

fűszer-, esemege- s elkülönített
helyiségben berendezett

„festék-üzletét“

Kolozsavart, Hid-utca 18. sz.

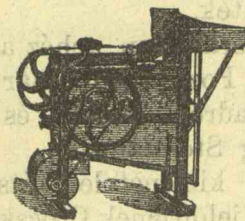
Pontos kiszolgálás, tisztán kezelt áruk a legelőnyösebb árak mellett!

Elárúsítás nagyban és kis mértékben.

583. (30—x)

KUKORICZA-MORZSOLÓK

kéz- és erőhajtásra, egyszeri és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

Gabona-rosták, Konkolyozók (trieurök);
kézi kezelésre való Széna- és szalma-sajtók
fekvőn vagy kocsira szerelve, Takarmány-fülesztők, Szállítható takarékpőzölők
takarmány stb. részére, Szecskavágók,
Répa- és burgonya-vágók, Darálók

elismert legjobb minőségben és szerkezettel készülnek

Mayfarth Ph. és Társa

cs. és kir. kiz. szab. gazdasági gépgyáran

BÉCS, II/1, Taborstrasse 76. sz.

Árjegyzékek ingyen. — Képviselők felvételnek.

773. (3—10)

SOMLYAI MIHÁLY

ÜVEG, PORCELLÁN, LÁMPA ÉS HÁZTARTÁSI ESZKÖZÖK RAKTÁRA

Kolozsavart, Belhid-utca 17. szám.

FERENCZ ÉS TÁRSA FÉNYKÉPESZÉK PALOTÁJÁBAN.

Ajánlja ujonnan berendezett nagy raktárát gyári árakkal,
ugymint:

Asztali-, Tea-, Kávé-, Mosdó-készletek,
Cseh- és Angolország legjelesebb gyáraiból.

FATÁLCZÁK üveg-festményekkel. Vázák, gyümölcs-tálak, bambusz-
asztalok, asztal-díszek.

ÜVEG-KÉSZLETEK, DITMÁRLÁMPÁK.
CHINA-EZÜST DISZTÁRGYAK JÓTÁLLÁSSAL.

Ablak-üvegezés ugy helyben, mint vidéken.

KÉPKERETÉZÉS.

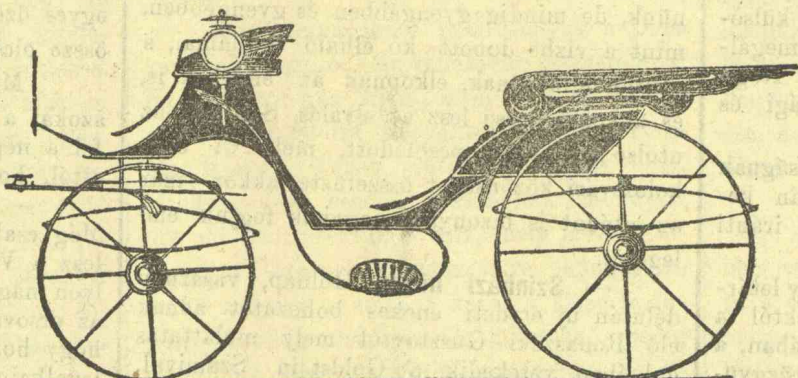
A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

806. (6—x)

SOMLYAI MIHÁLY.

A berlini nemzetközi ipar-műkiállításán
1895-ben dísz-oklevéllel, keresztel és arany éremmel
lett kitüntetve.

UDVARI ANDRÁS kocsikészítő,
Kolozsavart, Hidfő-utca Zöldfa-vendéglővel szemben.

Van szerencsém felhívni a nagyérd. közönség becses figyelmét
üzletemre, hol készítek mindennemű ruganyos fényűzésű kocsikat;
elvállalok nyerges (szatler) és fényező munkákat a legjutányosabb
ár mellett.

Megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök.

Raktáromon mindig nagy készletet tartok megtekintés végett
s a nagyérdemű közönség rendelkezésére állok.

Nagybecsű pártfogását kérve

tisztelettel

742. (16—30)

Udvari András,
kocsikészítő.

HIRDETMEÉNY.

A magyar osztálysorsjáték második osztályának húzása december 6-án kezdődik és december 14-éig tart.

Vételsorsjegyek — a míg a készlet tart — és pedig:

egy egész sorsjegy 80 koronáért,

egy tized sorsjegy 8 koronáért és

egy huszad sorsjegy 4 koronáért

az ismert elárúsítóknál kaphatók, a kik egyszersmind mindennemű felvilágosítással szolgálnak. Megrendelésekkel kérjük ezekhez (nem hozzá) fordulni.

Budapest, 1895. évi november hó 1-én.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatósága.

1895. évi December hó 6-tól 14-ig

ejtetik meg a

Magyar Osztály-Sorsjáték

Nagy nyereményhúzása,

melyben 21,499 pénznyeremény kerül

4 millió 332.000 korona

összértékben kisorsolásra, — többek között egy 600,000 koronás jutalom 400,000, 200,000,
100,000, 50,000 stb. stb. koronás nyereményekkel.

A legnagyobb nyeremény **EGY MILLIÓ korona.**
a legszerencsésebb esetben

A sorsjegyek árai: 1 egész 40 frt. 1 tized 4 frt.
1 fél = 1/10 20 frt. 1 huszad 2 frt.

(Biztonság okáért kérem a sorsjegyek küldését ajánlott levélben kérni. Az ajánlott levél portója fejében 15 kr., nyeremény-jegyzékért 10 kr., összesen 25 kr. fizetendő.)

Ajánlja és szétküldi postautalvány ellenében vagy utánvétellel is

Heintze Károly, főelárúsító, Budapest,
Szervita-tér 3. sz.

Hogy a tisztelt közönség különböző számokból álló több sorsjegy birtokában nagyobb nyereménykilátásokhoz
jusson, 5 vagy ennél több sorsjegy vásárlásánál a legkülönbözőbb számokat állítom össze tetszés szerint egész, fél,
tized és huszadokból. Süröny-cím: LOTTOHEINTZE BUDAPEST.

SZÉKELY JUH-TURÓT

Január közepén kezdődőleg szállít 4 kilós
részletekben,

ládával együtt 3 forintért

Szent-Királyi Árpád
Székely-Udvarhelyen.

Ismét eladóknak, előleges megegyezés szerint,
olcsóbb ár számíttatik. 17. (47—52)

SELYMEK, RUHASZÖVETEK.

Császár Dávid

női és férfi divat-szövet raktára,

Kolozsavart, Főter 23.

Raktárom ujonnan el van látva őszi és téli

LEGJOBB MINŐSÉGŰ ÁRUKKAL,

s eddigi elveim szerint szolid, jutányos árak mellett állok
a n. é. helyi és vidéki közönség szolgálatára.

Becsés pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

709. (11—15)

Császár Dávid.

Diszek, ujdonságok, muf, gallér, bélés-árúk.

Nagy raktár őszi és téli árúban!

Az idény előre haladtával

mélyen leszállított árak

MESKÓ I.

főtéri üzletében:

Téli kendők az enyhe idő és nagy
mennyiség következtében
tökéletes Gyári áron adtnak el.

816. (5—14)